

# REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII”, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Ghurla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercățana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Tărnăveana, Țimișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 80—, pe 1/2 an K 40—

Director și redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm<sup>2</sup> câte 40 fileri.

## Sumarul:

Programul economic al guvernului. — Problema valutară. — „Forestiera Română”. — Banca Generală Română. — Extras din ordonanța Nr. 21 și 25. — Cronică: Conferențe ale parlamentariilor ardeleni. Calamitatea de bancnote. Proiectele financiare ale guvernului. — Convocare.

## Programul economic al guvernului.

În ședința dela 16 Decembrie a. c. a Camerei deputaților prim-ministrul Alex. Vaida-Voevod a expus programul guvernului, un program bogat, care ne pune în vedere însemnate lucrări și reforme pe teren economic financiar.

Locul prim între acestea îl ocupă *reforma agrară*, pentru care s'au început lucrările pregătitoare în toată țara și guvernul promite a o făptui fără amănare. Pământul — a enunțat priemerul între aplauzele prelungite ale Camerei — va trebui să ajungă în mâna acelor, care-l cultivă. În acest scop se va înscrie în Constituție principiul exproprierii pentru cauză de utilitate socială și de Stat; aplicarea exproprierii în vederea improprietării sâtenilor se va face imediat și pe temeiul unor legi speciale, potrivit cu nevoile sâtenilor, alcătuiindu-se cărțile funciare și cadastrul. La revizuirea decretelor-lege privitoare la reforma agrară, nu se vor putea face schimbări în desavantajul țărânilor nici în ceea ce privește întinderea exproprierii, nici în ceea ce privește prețul.

Se vor crea în măsura nevoilor păduri comunale, în special în ceea ce privește combustibilul și necesitățile de construcție. Se vor crea izlazuri comunale în fiecare sat.

Pentru întărirea gospodăriilor țărânești se vor face toate înlesnirile obștilor, cooperativelor de producție, aprovizionate și desfacere în comun, băncilor populare, și se va organiza federalizarea lor pe temeiul puternice și autonome, menținându-se controlul legal.

Ministrul domeniilor, ori de acum înainte al agriculturii, va avea datoria să procedere cât de curând la alcătuirea acelor comisii de studii, cari trebuie să facă lucrările pregătitoare pentru executarea definitivă a reformei, iar până atunci să dea toate dispozițiile necesare pentru ca părțile acelea ale legii, care sunt deja executate pe baza decretului-lege, să fie în adevăr observate în așa măsură și în așa chip, încât țărânilor să fie, mai cu seamă prin improprietărirea individuală, satisfăcută pe deplin.

*Refacerea economică* a țării este un punct cardinal în programul guvernului. În scopul acesta pune în vedere.

1. Unificarea politice și acțiunii Statului pentru refacerea economică.

2. Organizarea procurării de materii prime, materiale mașini și unelte etc necesare industriei și agriculturii.

3. Afectarea în special a disponibilului de valută dobândită de către Stat, în scopul aprovizionării din străinătate cu materii prime: materiale, mașini și unelte necesare refacerii industriei și agriculturii.

4. Conlucrarea Statului cu organizațiile de breaslă ale industriei și organizațiile cooperative ale agriculturii, pentru procurarea și reparația mijloacelor necesare sporirii producției și pentru activarea producției potrivit cu necesitățile.

5. Reconstruirea regiunilor distruse de război.

6. Constatarea pagubelor de război și achitarea cu precădere a despăgubirilor de război ale acestora.

7. Reorganizarea căilor ferate, comercializarea sistemului de exploatare și administrație a atelierelor.

Ce privește *reforma financiară* guvernul promite:

1. Stabilirea echilibrului în buget.

2. Unificarea monetară și urgenta regulare a valutei.

3. Desființarea dărilor asupra articolelor de întâia necesitate, precum și sporirea dărilor asupra obiectelor de lux.

4. Introducerea impozitului progresiv pe venit.

5. Statornicirea unei dări pe avere, ridicată odată pentru totdeauna care să atingă averile progresive.

6. Revizuirea averilor făcute în timpul războiului, urmărirea și confiscarea averilor făcute prin fraude și prin jefuirea banilor publici.

7. Participarea statului la câștigurile importului și exportului.

8. Intinderea impozitului pe succesiuni și așezarea lui pe bază progresivă. Restrângerea dreptului de moștenire în favorul statului.

9. Reforma Băncii Naționale și a legislației privitoare la bănci.

10. Reorganizarea contabilității publice a controlului financiar.

Nu mai puțină atenție promite a da guvernul *organizării muncii*, reclamată de spiritul timpului, prin:

1. Legiferarea dreptului de asociație.

2. Salar minim.

3. Introducerea zilei de 8 ore în toate ramurile industriei în care concurența din afară nu va fi piedecă.

4. Mărginirea muncii copiilor ca să-și poată continua învățătura și să nu-și dăuneze sănătatea.

5. Adoptarea principiului salariului egal fără deosebire de sex, pentru o muncă de o valoare egală.

6. Mărginirea întrebuintării femeilor la lucru, înainte și după sarcină, în timpul nopții, precum și la muncile înșalubre.

7. Organizarea inspecției muncii.

8. Înființarea unui oficiu de stat pentru găsire de lucru și lucrători.

9. Măsuri împotriva lipsei de lucru.

10. Contractul colectiv.

În interesul *sănătății publice* guvernul a luat în programul său de lucru:

1. Reconstruirea satelor și clădirea de locuințe sănătoase prin mijlocul cooperativelor și cu ajutorul Statului.

2. Clădirea de locuințe ieftine pentru muncitori și populațiunea nevoiașă dela orașe.

3. Intemeierea de infirmerii, farmacii, băi populare, organizarea asistenței femeilor lehuze precum și a ajutorului medical în toate satele.

4. Desvoltarea asigurărilor sociale la orașe.

5. Organizarea combaterii epidemiilor, a ofitei, a sifilisului și a pelagrei.

Afară de toate acestea programul guvernului prevede diferite reforme cu privire la ocrotirea orfanilor, invalizilor și văduvelor de război, la școală (măsuri împotriva analfabetismului, desvoltarea învățământului profesional și normal etc.) și biserică; făgăduiește unificarea treptată și sistematică a întregii legislații, creând în acest scop un consiliu legislativ; înființarea de noi ministere pentru ocrotirea socială și igiena publică; restabilirea bunei rânduieli în mijloacele de comunicație, reorganizarea armatei, continuarea demobilizării și intervenție pe lângă Suveran pentru o amnestie echitabilă.

## Problema valutară.

(Urmare).

Prin aceasta câștigă într-o măsură neajunsă, întreaga economie națională, în privința stabilității. *Falsificarea contractelor de plată*, când în favorul creditorilor, când invers este sub regimul valutei absolut cu totul *exchisă*. Căci prin stabilitatea situațiunii generale a prețurilor, se va stabiliza și *puterea de cumpărare a banilor*.

Să ne cugetăm numai la delăturarea vecinicelor plângeri a fixsalariaților și asigurătorilor, la încetarea obicinuitelor urcări dănuitoare de prețuri, acest motiv principal al grevelor de tot soiul, pentruca să înțelegem în parte binefacerile valutei absolute. Aceasta este însă numai o *lature* a favorurilor, ce ni le-ar aduce valuta absolută. Celelalte se vor evidenția din cele-ce vor urma mai târziu.

Un argument deosebit al contrariilor *valutei absolute* trebuie să-l tractăm deja la acest loc deoarece deși fals, cum este, se menține mereu la suprafață.

Dupăce, adică, valuta absolută nu este legată de nici un metal, nici nu are înțeles a se introduce, după sistemul acesta, altfel de bani decât de hârtie. Numai cu bani de hârtie va putea fi susținută ușor balanța între situația generală a prețurilor și bani, așa dupăcum o pretinde aceasta, valuta absolută.

Aici însă ne atacă contrarii noștri zicând: «Preste tot în istoria economiei naționale putem vedea, că introducerea valutei de hârtie produce stări anormale. Guvernele nu se pot înfrâna de a nu face abuz cu fabricarea de bancnote. Prin aceasta s'a ajuns totdeauna la o adevărată economie financiară *«de hârtie»*, cu urcări de prețuri la infinit, ca sub John Law, sub durata «asignatelor» din cursul revoluțiunii franceze, ca în statele sud-americe și în statele din sudul Americii-de-nord pe timpul războiului secesionist. Pentru aceste motive valuta curat de hârtie este odată pentru totdeauna de condamnat».

Într-o privință au drept contrarii noștri. Fabricarea abuzivă de bancnote duce înomnis la urcare de

prețuri dăinuitoare, și încă adeseori fantastice ca d. e. pe timpul asigrațelor în Franța. Cu această ocazie însă uită contrarii noștri, că *baza valutei absolute este doar chiar stabilitatea situațiunii generale a prețurilor*. Chiar sub regimul valutei absolute și numai sub acesta este exchisă cu totul o urcare a *prețului mediu* la mărfuri. O economie financiară «de hârtie» este astfel fundamental imposibilă. Și aceasta contrar tuturor valutilor arbitrare de azi, incluziv cea de aur, care dela 1890 încoace s'a compromis în continuu prin urcarea neîntreruptă a prețurilor

Chiar valuta absolută este garanția cea mai sigură de-a nu cădea în economia financiară a asigrațelor și în alte situații de acestea anormale.

Singură valuta absolută face posibilă *împlinirea rațională a tuturor contractelor de plată*: Ceice încheie azi un contract de asigurare asupra vieții pe 30 ani, trebuie să țină seamă necondiționat de aceea, că el cu banii la cari s'a asigurat, după 30 de ani, va putea cumpăra de-abia jumătate din ceea ce ar cumpăra cu ei astăzi. *Sub valuta absolută însă puterea de cumpărare a banilor rămâne aciaș*. Cantitatea în mediu de mărfuri, pe care o poți cumpăra azi cu Lei 1000.—, o vei putea cumpăra, mulțămită valutei absolute și după 20, sau 30 de ani tot cu Lei 1000.—.

Este deci ca cerul de pământ departe orice economie financiară «de hârtie» sau de «asigrațate» față cu valuta absolută.<sup>1</sup>

Ceeace privește mai marea siguranță, ce afirmativ ar oieri-o banii cu acoperire de metal vezi cap. 46 și în special notele la acela.

## 12. Cursul devizelor.

Singurul argument mai serios, ce se poate aduce contra valutei absolute, este următorul: Rămânând stabilă situația generală a prețurilor într'un stat cu valută absolută și urcându-se prețurile în străinătate, în acest caz cursul devizelor statului respectiv va trebui necondiționat să se urce în măsură corăspunșătoare. Sub valuta de aur însă lumea financiară are siguranța aceea, că devizele asupra tuturor piețelor cu valută de aur, se poate mișcă numai în cadre înguste.

E adevărat, că și între state cu valută absolută, cursul devizelor rămâne stabil. Dar, se înțelege, între un stat cu valută de aur, pe de-o parte, unde e caracteristică urcarea continuă de prețuri, întreruptă numai din când în când prin căderi catastrofale de prețuri și între un stat cu valută absolută pe de altă parte, cursul devizelor nu e stabil. Că un curs variabil de devize este relativ un neînsemnat năcaz, mai ales dacă schimbările de curs se pot, fie și numai aproximativ, prevedea și că acest rău relativ este cu prisosință contrabalansat de favorurile va-

<sup>1</sup> Căci să bagăm numai de seamă: Valuta de aur e condiționată de aflarea de aur, cea de argint de aflarea de argint, preste tot orice valută arbitrară este legată de un metal nobil oarecare sau de anumite legi de emisiune. Numai valuta absolută este absolut independentă.

lutei absolute, acest lucru vom căută să-l arătăm în cele următoare.

Despre importanța cursului de devize se aventurează să vorbească mulți chemați și nechemăți:

«Dacă cursul devizelor germane», va rămânea încă mult timp așa nefavorabil cum e azi», zic unii, «importul de materii brute în țară e ca și întrerupt, căci cine ajunge să mai cumpere ceva în străinătate câtă vreme devizele străine au un curs așa de urcat»? Tocmai contrari<sup>1</sup> susțin ceialtați: «Cursul scăzut la devizele noastre este un noroc pentru exportul german industrial, căci pentru articolele noastre, ce exportăm primim în străinătate mult mai însemnate sume de bani germani, decât în cazul, că devizele noastre s'ar urcă în curs».

Cine are drept? Să fie cursul devizelor germane urcat, sau scăzut, față de străinătate? Nici unul nu are dreptate. Ambii cugetă greșit. E tocmai ea și când ar susține unul: «Grey este mai mare decât Bismarck, deoarece Grey este de 6 surme pe când Bismarck numai de 1 m. 80».

(Va urmă).

## „Forestiera Română“.

În ultimele luni s'au întemeiat la noi câteva întreprinderi mari, menite a umplea un gol de mult simțit în organizația noastră economică, și cu frumoase prospecte de dezvoltare în viitor. «Banca centrală pentru industrie și comerț» este chemată a crea și organiza comerțul românesc dela noi și a da o nouă îndrumare și nou sprijin întreprinderilor comerciale existente. «Banca Agrară» are în programul ei înfăptuirea și înlesnirea reformei agrare și crearea de aș-zăminte noue menite a potența producțiunea agricolă. Lângă aceste întreprinderi mari, create de noi și cu puterile noastre proprii, se înșirue acum o a treia întreprindere de egală importanță: «Forestiera Română» întreprindere pentru exploatarea de păduri, a căreia «Prospect» îl publicăm în numărul nostru de azi.

Menirea acestei societăți este a pune în exploatare și a valoriza imensele comori, ce reprezintă pădurile Ardealului — în folosul poporului nostru și a statului român. Programul ei de activitate cuprinde și înființarea de întreprinderi industriale și comerciale în legătură cu industria lemnului și cum «Forestiera Română» este singura întreprindere românească mai mare, de acest fel, dela noi i se poate prevesti un viitor strălucit.

Indemnăm deci băncile noastre și pe cetitorii noștri să participe în măsură cât mai intensivă la înființarea și a acestei bănci, la care, ca și la «Banca Agrară» vărsămintele se pot face și în Coroane.

## Banca Generală Română.

Se știe că pe timpul ocupațiunii inimice în vechiul regat „Banca Generală Română” din București s'a pus în serviciul ocupanților și a dezvoltat o activitate contrară intereselor țării, pe care a inundat-o cu bancnotele sale, emisiune proprie, cunoscute sub numirea de Lei germani.

După retragerea armatei germane și austro-ungare guvernul român a pus banca sub sechestru și la începutul anului curent direcțiunea germană a băncii a fost delăturată și excluși din Consiliul de administrație toți membri, cari au colaborat cu dușmanul pe timpul ocupațiunii.

„Banca Generală Română” a renunțat și vărsat apoi în favorul statului suma de Lei 2.488,969-27, încassată de ea drept comision din emisiunea biletelor; asemenea a renunțat în favorul proprietarilor la suma de Lei 269,141, comision încassat de ea ca administratoare forțată a averilor proprietarilor menționați.

Făcută aceasta amendă onorabilă, Consiliul de administrație actual al Băncii, împreună cu administratorul-sechestru, s'au constituit la 10 crt. în adunare generală extra-ordinară, conform art. 27 al legii din 22 Dec. 1916 și au hotărât a lua de urgență măsurile necesare pentru lichidarea acțiunilor Băncii Generale Române aparținând supușilor țărilor inimice la data de 14 August 1916, precum și acelea dobândite de asemenea supuși după această dată, cari acțiuni reprezintă 20% din capitalul social, 72% aparținând supușilor români, iar 8% aliaților și neutrilor.

Ținând mai departe seamă, că pe lângă 72% acționari români, interesele românești mai sunt reprezentate la aceasta bancă cu depuneri și creditori în valoare de 123 milioane Lei, s'a hotărât totodată a da o organizare și directivă nouă, românească, Băncii Generale, schimbându-i și firma în „Banca Generală a țării Românești”.

Capitalul social de acum de Lei 15.000,000.— deosebit de fondul de rezervă de Lei 19.000,000) va fi sporit în vederea operațiunilor din viitor a băncii la Lei 150 milioane.

Reorganizarea și naționalizarea Băncii Generale îndeplinită, va fi de datoria noilor ei conducători de a da reparația cuvenită și numărului funcționari ai băncii, cari cu ocazia evacuării Bucureștilor au fost simplu părăsiți de Bancă, dimiși din serviciu fără nici un ajutor bănesc și expuși prin aceasta celei mai negre mizerii.

### Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 modificată,

a Comandamentului trupelor din Transilvania.

Vor fi considerați ca infractari: acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colportă, comentă în orice chip

știri fie adevărate fie imaginare sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare sau orice chestiuni privitoare la armata română, 2 Aceasta infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona sau tradă, se aplică pedeșele prevăzute de legile penale în vigoare pe timp de războiu.

## CRONICĂ.

**Conferențe ale parlamentarilor ardeleni.** În cursul sesiunii actuale a parlamentului mai mulți parlamentari ardeleni au ținut în București diferite conferențe asupra chestiunilor dela ordinea zilei. Ministrul Dr. V. Bontescu a vorbit despre «Reforma agrară în Ardeal» și despre «Cărțile funduare».

Asemenea au ținut două conferențe secretarul general dela Resortul de finanțe al C. D. R. dl Ioan I. Lăpădatu la Clubul parlamentarilor ardeleni și anume despre:

1. Condițiunile financiare ale tratatului de pace cu Austria și

2. Unificarea sistemului monetar.

O a treia conferență a ținut același la Clubul național democrat, de sub șefia dlui N. Iorga despre: Budgetul și valuta noastră în urma condițiunilor financiare și economice ale păcii dela Paris.

Sperăm a putea da un rezumat a acestor conferențe.

**Proiectele financiare ale guvernului.** Una din preocupările principale ale guvernului este problema echilibrului financiar al țării. În privința aceasta dl Dr. Aurel Vlad, ministrul de finanțe a făcut următoarele declarații:

— «Până în două săptămâni va fi gata proiectul reformelor financiare. Prima va fi confiscarea sub formă de impozit, a averilor făcute în timpul războiului de funcționarii publici. Impozitul se va ridica până la 90 la sută».

«Afară de aceasta toate averile vor fi lovite de o taxă care se va urca până la 10 la sută. Cum aceste averi pot fi evaluate pentru România Mare la 200 miliarde, dl Vlad speră să atingă cifra datoriei noastre publice».

«Natural, noile impozite nu se vor putea încasa imediat. Statul are însă fonduri disponibile spre a întâmpina nevoile. Dacă însă va fi trebuință, se va face un împrumut intern».

**Calamitatea cu bancnotele.** Am arătat în articolul cu titlul de mai sus, din numărul nostru ultim, multele neplăceri, și pagube chiar, ce are să sufere publicul și întreaga viața comercială prin acțiunea

pornită recent pentru urmărirea și confiscarea bancnotelor provăzute cu stampilă falsă. Publicul și comercianții refuză a mai primi ca plată sau a schimba bancnotele à K 1000, îndeosebi cele stampilate în Bucovina, pe partea germană și publicul este alarmat că se va păgubi cu valoarea acestor bancnote, de cari se năzuiește apoi a se scăpa cu orice preț. Urmarea este că speculanții, acaparează aceste bancnote cu detrageri de 20% și chiar mai multe procente, bineștiind, că nu simpla confiscare, în paguba detentorilor, poate fi adevărata soluție pentru a face să înceteze calamitatea cu bancnotele.

De altfel după informațiile, ce avem, organele militare au suspendat deocamdată întreaga acțiunea de urmărire și confiscare a bancnotelor, fals sau presupus fals stampilate — până la primirea ordinelor dela Ministeriul de finanțe din București, la a căruia scut și intervenție au apelat — și în interes obștesc — mai multe bănci interesate.

Publicul să fie deci liniștit, că nu va fi păgubit dacă păstrează deocamdată bancnotele.

Nr. 655/1919.

## CONVOCARE.

În înțelesul §-lui 23 din statute, membrii «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», se convoacă la

### Adunarea generală ordinară,

ce se va ține în Sibiu, în zilele de 10 și 11 Ianuarie n. 1920.

#### Programa adunării:

Sâmbătă, în 10 Ianuarie n. 1920, la oarele 11 a. m.

Ședința I., cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscrierea delegaților prezenți ai despărțămintelor.
3. Raportul general al comitetului central pe anii 1913—1918.
4. Alegerea comisiunilor pentru:
  - a) examinarea raportului general pe anii 1913—1918;
  - b) censurarea socotelilor pe anii 1913—1918 (adecă pe 6 ani) și a proiectului de buget pe anul 1920, iar, în legătură cu aceasta, studiarea Pragmaticii de serviciu a funcționarilor «Asociațiunii»;
  - c) înscrierea membrilor noi;
  - d) modificarea statutelor «Asociațiunii» și modificarea «Regulamentului Secțiilor științifice literare» ale «Asociațiunii»;
  - e) chestia fuzionării școalei civile de fete a «Asociațiunii» cu Liceul de fete al Statului din Sibiu și hotărârea adusă pentru susținerea internatului în legătură cu un curs de industrie și menaj de doi ani;

f) chestia colaborării «Asociațiunii» cu Liga culturală și cu celelalte societăți culturale românești de pretutindeni;

g) candidarea prezidentului, viceprezidentului și a membrilor comitetului central pe un nou period de 3 ani, cum și alegerea secretarului literar.

5. Prezentarea eventualelor propuneri.\*)

*Duminecă în 11 Ianuarie n. la oarele 9 a. m.*

I. Ședința a II-a, cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comisiunii alese pentru examinarea raportului general, și propunerile acestei comisiuni.

2. Raportul comisiunii însărcinate cu censurarea socotelilor și a proiectului de buget, precum și cu examinarea pragmatice de serviciu a funcționarilor «Asociațiunii», și propunerile acestei comisiuni.

3. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri noi.

4. Raportul comisiunii alese pentru studiarea chestiei modificării statutelor «Asociațiunii» și a Regulamentului secțiilor științifice literare, și propunerile acestei comisiuni.

5. Raportul comisiunii alese pentru studiarea chestiei fuzionării școalei civile de fete a «Asociațiunii» cu liceul de fete al Statului din Sibiu, cum și chestia susținerii internatului școalei în legătură cu un curs de industrie și menaj de doi ani, și propunerile acestei comisiuni.

6. Raportul comisiunii alese pentru studiarea chestiei de a colabora «Asociațiunea» cu Liga culturală din București și cu societățile culturale românești de pretutindeni.

7. Raportul comisiunii alese pentru candidarea prezidentului, viceprezidentului și a membrilor din comitet pe un nou period de 3 ani, cum și pentru alegerea secretarului literar.

8. Fixarea locului pentru ținerea adunării generale următoare.

9. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

10. Inchiderea adunării generale.

*După prânz la oarele 4.*

II. Ședința festivă a secțiilor științifice-literare. Citirea conferențelor ce se vor prezenta.

Sibiu, din ședința comitetului central al «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», ținută la 15 Octombrie 1919.

Andrei Bârseanu m. p.,      Romul Simu m. p.,  
prezident.                              secretar supl.

\*) Eventualele propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului «Asociațiunii» (Sibiu, str. Șaguna Nr. 6) cu 8 zile înainte de adunarea generală.

## „PRUNA“,

:: societate pe acții industrială și comercială în Ilia. ::

**Convocare**

la

**Adunarea generală extraordinară.**

Având în vedere, dezvoltarea extraordinară a cercului nostru de activitate, având în vedere mai departe ridicarea prețurilor mărfurilor, cu capitalul social, care-l avem, nu putem dezvoltă diferitele ramuri de comerț după dorință, am hotărât a doua ridicare a capitalului social dela 200.000— cor. până la 1.000.000— cor.

În acest scop în sensul statutelor societății convocăm prin aceasta pe domnii acționari la adunarea generală extraordinară în localul institutului pe ziua de 3 Ianuarie 1920 orele 10 a. m.

*Ordinea de zi:*

1. Modificarea §. 5 din statute.
2. Ridicarea capitalului social.
3. Eventuale propuneri.

Ilia, la 1 Decembrie 1919.

**Direcțiunea.**

Regatul România.

**Consiliul Dirigent. — Resortul finanțelor.**

Secția Datoria publică.

Nr. 253/1919.

Cluj, la 24 Nov. 1919.

**AVIZ**

pentru publicul, care solici-tează serviciile noastre

și

**ORDIN DE SERVICIU**

pentru toți funcționarii secției I (Datoria publică) din Resortul Finanțelor a Consiliului Dirigent.

Noi, Șeful secției Datoria publică Resortul finanțelor Consiliului Dirigent.

Având în vedere adevăratul înțeles al Art. 90 din Legea despre constatarea și perceperea impozitelor directe,

Cunoscând incorectitatea și anomalia financiară care rezultă din faptul, că de prezent singur statul mai este acela, care face servicii gratuite în dauna tezaurului public, în timp ce la prestațiunile de servicii cerute pe seama publicului nu controlează în dreptățirea financiară a singuraticilor petenți la obținerea de servicii și beneficii de orice natură, iar

funcționarilor de stat li-se răpește timpul cel mai prețios pentru reculegerea funcțiilor de stat în vederea lucrărilor de consolidare și restaurare financiară a Statului, pentru care este de cea mai mare urgență urmărirea, sequestrarea și pedepsirea tuturor restanțierilor de dare.

**ORDONĂM:**

1. Se interzice strict tuturor funcționarilor acestei secții de a face orice servicii pe seama particulelor, fie indivizi singuratici, fie reprezentanți de-a persoanelor colective, cari nu probează cu livretul (cârticica) de dare, că și-au achitat toate dările până la sfârșitul trimestrului curent.

2. Sunt obligați funcționarii acestei secții, să pretindă dela toți particularii, cu cari vin în contact de serviciu: **să arete cârticica de dare înainte de a începe orice serviciu sau clarificare**, apoi în consecință sa-i îndrume la achitarea urgentă a tuturor restanțelor de impozite până inclusiv trimestrul curent, arătându-le, că de astăzi înainte:

**Statul nu mai poate face servicii gratuite.**

3. Toți funcționarii, cari nu vor respecta acest ordin elementar de morală financiară, care se cuprinde și în art. 90 din Legea despre constatarea și perceperea dărilor directe, ci vor continua a face servicii pe seama astorfel de persoane neoficiale din public, cari nu dovedesc cu cârticica de dare achitarea completă a tuturor restanțelor până la sfârșitul trimestrului curent, vor fi trași în cercetare disciplinară (dacă sunt definitivi), sau vor fi imediat dimiși din serviciu (dacă sunt provizori).

4. La rezolvarea tuturor actelor în legătură cu servicii și beneficii de acordat publicului, se vor invita toate autoritățile statului, județelor, comunelor, precum și toate autoritățile dependente de bugetul Statului, să aibă în vedere aceste măsuri, procedând în conformitate în conștiința datorințelor, ce au de împlinit în interesul Statului.

**Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor**

Șeful secției Datoria publică:

5—5

**V. Vlaicu.**

## „TIMIȘIANA“

Institut de credit și economii, soc. pe acții în Timișoara.

**Concurs.**

«Timișiana» institut de credit și economii societate pe acții în Timișoara publică concurs pentru mai multe posturi de **funcționari și practicanți**, eventual **funcționare și practicante**. Ofertele, ajustate cu copia eventualelor documente și cu indicarea pretensiunilor de salar sunt a se trimite, sau prezenta în persoană la Direcțiunea institutului în Timișoara.

2—2

# „TIMIȘIANA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Timișoara.

## PROSPECT.

Adunarea generală extraordinară a institutului de credit și economii «Timișiana», societate pe acții în Timișoara, ținută la 12 Decembrie 1919, a decis urcarea capitalului de acții dela Cor. 2.000.000.— la o sumă, ce se va limita și decretă ulterior prin adunarea generală de capital societar, autorizând direcțiunea cu executarea concluzului.

1. Pe baza acestui concluz direcțiunea emite acții nouă în valoarea nominală de Cor. 200.—. Acțiunile nouă poartă numerii începând dela 10.001 până la numărul maximal al acțiilor subscrise.

2. Prețul de emisiune a unei acții nouă se stabilește cu suma de Cor. 300.—, din care Cor. 200.— trec la capitalul de acții, iar restul după detragerea speselor de emisiune, cade în favorul fondului de rezervă general.

Acționarii vechi, eventual erezii lor legali, au dreptul de a semna după fiecare acție veche scrisă pe numele lor, din emisiunile anterioare, câte 2 acții nouă cu prețul stabilit de Coroane 225.— și 1 acție nouă cu prețul stabilit de Coroane 250.—. Din sumele aceste Coroane 200.— trec la capitalul de acții, iar restul de Cor. 25.—, respective Cor. 50, după detragerea speselor de emisiune, cade în favorul fondului de rezervă general. Pentru a dovedi dreptul de opțiune, la subscriere acționarii vechi au să prezinte spre clauzolare acțiunile din emisiunile anterioare.

Acest drept de prioritate îl pot exercita acționarii vechi până la 1 Februarie 1920, și acei acționari, cari până la acest termen nu au optat, își perd dreptul de prioritate la subscriere.

Acționarii vechi pot să subscrie și mai multe acții, dar pentru aceste plătesc prețul de emisiune, adică Cor. 300.— de bucată.

3. Subscrierea de acții se încheie la 1 Martie 1920.

4. Ca locuri de subscriere se designează: Centrala institutului în Timișoara, filialele din Buziaș, Ciocova, Deta, Recaș, Vinga și toate băncile românești, membre la «Solidaritatea».

5. Acțiunile se vor plăti în următoarele rate: la subscriere 30%; la 1 Maiu 1920 40% și la 1 Iulie 1920 30%. Prețul întreg se poate plăti și deodată.

Acțiunile achitate total până la 31 Decembrie 1919 participă la dividenda anului 1920 în proporție egală cu acțiunile vechi, iar cele achitate în rate conform punctului 5 din prospectul prezent, beneficiază de acest drept numai dela 1 Ianuarie 1921.

6. Pentru ratele plătite la termenele stabilite în punctul 5 din acest prospect, se rebonifică interese de 3%, iar după cele neplătite la timp, se socotesc 6% interese de întârziere.

Acei acționari, cari până la 30 Noembrie 1920 nu achită prețul întreg al acțiilor subscrise, perd toate drepturile derivatoare din subscriere, ratele solvite trec în proprietatea institutului și se adaugă fondului de rezervă general. (L. C. § 169).

Direcțiunea își rezervă dreptul de selecțiune și eventuala reducere ce va face în primul rând dintre acțiunile subscrise de neacționari, iar sumele solvite se vor restitui celor în drept, fără dobândă.

7. Acțiunile nouă se vor liberă cu data de 1 Ianuarie 1921.

Timișoara, 12 Decembrie 1919.

1-3

„TIMIȘIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții.

Dr. Demetriu Balaș de Lisa m. p.,  
președinte.

Traian J. Marcu m. p.,  
director executiv.

# PROSPECT

## de subscriere de acții pentru „Forestiera Română“, întreprindere pentru exploatare de păduri s. p. a. în Cluj.

În urma schimbării situației politice, care până acuma cu toate mijloacele tindea într'acolo, ca să năbușască în poporul nostru orice avânt de dezvoltare economică datorința noastră este de a folosi ocazia și să năzuim într'acolo ca prin stăruință și cu puteri îndoită să ridicăm nivelul economic al țării.

Dela decretarea imperiului român în părțile dincoace de Carpați, au trecut abia câteva luni numai, și spiritul de întreprinderi românesc s'a și ridicat cu un avânt ne mai pomenit până acuma, ca să înființeze fel de fel de întreprinderi, cari au menirea de a umplea locurile goale în economia noastră națională. Un ram însemnat însă în această economie, anume acela al întreprinderilor forestiere nu a fost considerat până acuma de întreprinzătorii noștri.

Este știut că pădurile Ardealului formează o comoară nesecată pentru țară și și până acuma au avut parte de o îngrijire deosebită din partea statului. Durere însă, că atât la exploatarea cât și valorizarea lor poporul românesc a fost desconsiderat din partea rasei stăpânitoare. și astfel avem ocazia să vedem, că deși pădurile cele mai multe sunt pe teritoriu etnic românesc, totuși Românii în cele mai multe părți nu au putut profita de ele, și abia găsim ici-colea proprietari sau exploatare de păduri cari să fie Români.

Prin aceea că în prezent statul român a devenit proprietarul cel mai mare de păduri, de sine se impune problema, ca din aceste păduri și statul să tragă foloase mai mari ca până acuma.

De aceea noi fundatorii mai jos subscriși, facem apel la publicul românesc, ca atât cu banul cât și cu munca sa, să îmbrățișeze acest ram de activitate economică, și să ia parte din puteri la înființarea unei societăți de exploatare și valorizare de păduri.

Spre scopul acesta înființăm «Forestiera Română» întreprindere pentru exploatare de păduri s. p. a. cu sediul în Cluj.

Societatea aceasta să înființeze pe un timp nedeterminat cu un capital social de minimal 25 milioane lei până la 50 milioane lei, urmând ca suma definitivă să se hotărească de adunarea generală constituantă conform subscrierilor de acții.

La subscriere se plătesc 30% de fiecare acție și o taxă de fondare de 50 lei. Restul se va plăti la termenele stabilite de Consiliul de administrație.

Vărsămintele se vor face în lei; celor cu domiciliul de pe teritoriul administrat azi de Consiliul Dirigent li se admite să facă vărsămintele sumelor subscribe în coroane, plătind două coroane pentru un leu. Acțiunile vor fi de câte 1000 lei sunând pe nume. Ultimul termen de subscriere va fi la 31 Decembrie 1919.

Activitatea societății se va estinde asupra următorilor operațiuni în nex cu exploatarea și valorizarea de păduri.

- a) Întreprinderi industriale.
- b) „ „ comerciale.
- c) „ „ financiare.
- d) Înființarea de școli practice.

2—3

Fundatorii își rezervă dreptul să denumească primul Consiliu de administrație, conform legii pe 3 ani. Subscrierile pentru acții se pot face la următoarele bănci:

«Albina» — Sibiu; «Ardeleana» — Orăștie; «Banca Centrală» — Sibiu; «Bihoreana» — Oradea-Mare; «Bistrițeană» — Bistrița; «Economul» — Cluj; «Furnica» — Făgăraș; «Patria» — Blaj; «Timișana» — Timișoara; «România» societ. anon. de asig. — Sibiu; «Victoria» — Arad; «Vatra» — Cluj, precum și la celelalte bănci românești, membre ale «Solidarității».

În vechiul regat: «Banca Românească» și «Marmorosch Blank & Co. în București.

Fundatorii își rezervă dreptul de selecționare, repartizare și reducere a acțiunilor.

Sibiu, 15 Noembrie 1919.

### FUNDATORII:

Anton Mocsonyi m. p.,  
mare proprietar, Bulci.

Dr. Constantin Misits m. p.,  
proprietar, avocat, Ligova.

Dr. Iancu Meșianu m. p.,  
proprietar, Zărnești.

„Banca Centrala p. Industrie  
și comerț“ Sibiu  
dir. I. Morandini m. p.

Simion Dămian m. p.,  
contabil la „Ardeleana“, Orăștie.

Dr. Ilie Beu m. p.,  
medic, Sibiu.

Dr. Nicolae Comșa m. p.,  
prefect al jud. Sibiu.

Ioan I. Vulcu m. p.,  
proprietar, Orăștie.

Dr. Alexandru Morariu m. p.,  
avocat, Caransebeș.

Alexandru Balaș m. p.,  
inginer silvic, Caransebeș.

Gheorge Baluțiu m. p.,  
proprietar, Cugir.

Valeriu Herlea m. p.,  
antreprenor, Cugir.

Eugen Peccol m. p.,  
antreprenor, Hațeg.

„Ardeleana“,  
inst. de cred. și de econ., societ. pe acții Orăștie.

Teodor Vulpe m. p.,  
proprietar, comerciant de lemne, Orăștie.

Dr. Teodor Mihali m. p.,  
proprietar, Dej.

Dr. Octavian Russu m. p.,  
avocat, Sibiu.

C. Caragea m. p.,  
mare proprietar, București.

Arthur Milosovici m. p.,  
întreprinzător, Rusca Montană.

„Albina“,  
inst. de credit soc. pe acții, Sibiu.

„România“,  
societ. de asig. Sibiu.

Ing. C. Brătășanu m. p.,  
București.

Ing. Tiberiu Eremia m. p.,  
București.

Constantin Olariu m. p.,  
antreprenor, Cugir.

I. Ștefanescu m. p.,  
proprietar, Cugir.

Ilie Macelariu m. p.,  
antreprenor, Sibiu.

„Timișana“,  
inst. de credit și economii, societ. pe acții  
Timișoara.

„Bihoreana“,  
inst. de credit și economii, soc. pe acții,  
Oradea-Mare.

Dr. Laurean Gherman m. p.,  
director la „Vatra“, Cluj.

Nicolas Oprean  
mare comerciant, Tg.-Mureș.